

Svätojänsky

CHLEBÍK

Ja som chlieb života; kto prichádza ku mne, nikdy nebude lačniť.

Ján 6,35

1/2015

Obsah

Slimačie reflexie.....	2
Túžba môjho srdca.....	3
Novoročné pozdravy chutné, voňavé.....	6
Nový rok sa na stretávanie ukázal vhodnejší.....	6
Manželstvo je ako víno – vekom dozrieva.....	7
Svet sa modlil za Bahamy.....	8
Valentínske stretnutie rodín.....	9
Zo seniorálneho konventu.....	11
Dve zbierky – dôstojné oslavy výročia reformácie a misijné centrum.....	13
Ondrej Hronec: Aká sme to krajina.....	15
Všetko má svoj čas.....	15
Max Kašparů: Kríza.....	18
Čo hrozí tým, ktorí nevedia milovať.....	19
Poďakovanie patrí aj učiteľom.....	20
Jar je tu!.....	21
Svätojánska muška.....	23
Dieťa Afriky – darí sa mu.....	24
Matrika od 20. 12. 2014 do 31. 3. 2015.....	25

Časopis evanjelikov Cirkevného zboru Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku Liptovský Ján s filiálkami Beňadičková, Podtureň a Uhorská Ves.

Časopis je nepredajný! Náklady na jeden výtlačok sú cca 1 €, preto sme vďační za každý milodar. Môžete tak urobiť na farskom úrade či v chráme.

Pre vnútromisijnú potrebu vydáva:

Ev. a. v. farský úrad, Starojánska 127, 032 03 L. Ján

Telefón: 044/526 33 28, 0918 828 334

Email: lipt.jan@ecav.sk **Web:** www.ecavliptovskyan.sk

IBAN: SK87 0200 0000 0032 6551 4051

BIC: SUBASKBX

Redakčná rada: Peter Taját, Naďa Kubányová, Ján Paciga, Anna Lubelanová, Jana Daňová, Jana Pivková

Foto: Juraj Janda, Peter Taját, Daniela Tajátová, Daniel Hanko, Cisownica, internet

Jazyková korektúra: Naďa Kubányová

Technické spracovanie: Peter Taját

Ďakujeme za články, názory, námety. Redakčná rada si vyhradzuje právo na úpravu článkov.

Úvodník

Slimačie reflexie

V posledných rokoch som strávila veľa hodín zbieraním slimákov a riešením problémov, ktoré s nimi súvisia. Konkrétne ide o invázy druh, ktorý sa nazýva slizovec iberský a napadol naše končiny.

Naučila som sa o týchto “bezdomovoch” v teoretickej aj praktickej rovine veľa. Mnoho skutočností vzťahujúcich sa na ich fyzickú existenciu či likvidáciu. Začali ma však upozorňovať aj na niektoré fakty o hriechu. V nasledujúcich riadkoch vám ich chcem podať. Sú očíslované, ale čísla nezodpovedajú usporiadaniu podľa dôležitosti, naliehavosti či čohokoľvek iného.

1. Ničia naše snaženie, znehodnocujú našu prácu. V priestore, ktorý by sme chceli mať upravený alebo z ktorého by sme chceli mať úžitok.

2. Pripravujú nás o radosť zo života.

3. Keď nemáme osobnú skúsenosť s tým, čo vedia napáchať, sme schopní obdivovať ich.

4. Nechať vyrásť jedného znamená mať mnoho nových.

5. Stále niečím prekvapujú. Kam všade sa dostanú, kde sa sčista-jasna objavia. A naopak, kam nejdú a čakali by ste ich tam. Tiež kam idú a v predchádzajúcich rokoch tam s nimi nebol problém.

6. Menia náš hodnotový systém. Predtým nevšímané, samozrejme veci sa stávajú dôležité. A naopak – mnohé z toho, čomu sme prikladali váhu, ustupuje do úzadia.

7. Nútia k reakcii. A my reagujeme: zaktivovaním očí, väčším úsilím fyzickým, sofistikovaným rôzneho druhu, hľadaním vinníka, rozsieváním nenávisťou...

Čo bude so slimákmi, neviem. Pohybujem sa v rôznom čase medzi živou nádejou, že sa ich zbavíme, a beznádejou. Som z nich vo veľkom a nepríjemnom napätí.

Čo sa týka hriechu, ktorý patrí k nášmu každodennému životu, som nevýslovne šťastná a vďačná. A tiež aj nepríjemne napätá. Vďačná, že náš dobrý a starostlivý

Boh náš hriech vyriešil. Že Pán Ježiš sa za nás ochotne obetoval. Šťastná, že bez nášho dovolenia hriech už pri nás nemá miesto. Nemá miesto zahŕňa nemá vplyv, moc, prístup. Dovoľenie, dovoľovanie je zdrojom spomínaného napätia. Želám nám všetkým úspešné nedovoľenie!

Emília Halušková

Túžba môjho srdca

Duchovný úvod ku kňazskej správe za rok 2014

„Bratia, túžbou môjho srdca a prosbou k Bohu za nich je, aby boli spasení.“ (R 10, 1)

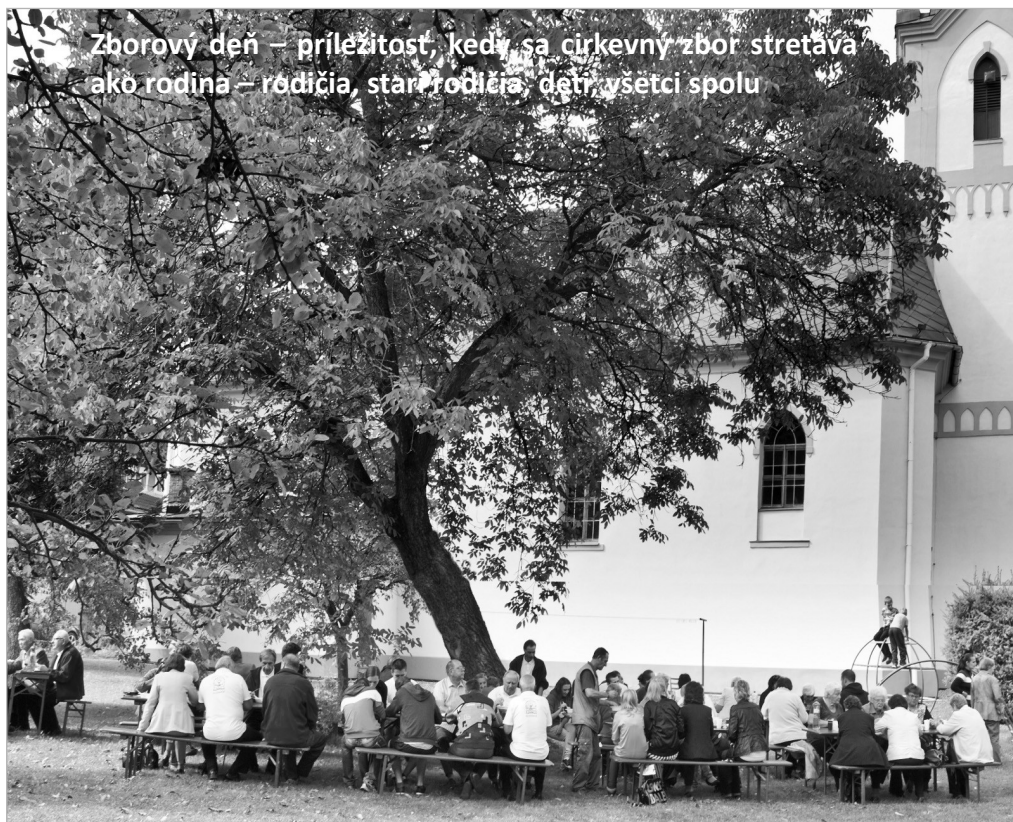
Milí bratia a milé sestry,
poslednou knihou Písma svätého je Zjavenie Jánovo. Na jej konci v predposlednej kapitole sú nádherné slová Jánovej vízie: „Videl som nové nebo a novú zem, lebo prvotné nebo a prvotná zem sa pomínuli a mora už niet. A videl som sväté mesto, nový Jeruzalem, zostupovať z neba od Boha, pripravený ako nevestu vyzdobenú svojmu ženíchovi. A počul som mohutný hlas od trónu: Ajhľa, stánok Boží s ľuďmi; prebývať bude s nimi a oni budú Jeho

ľuďom a On, Boh, bude s nimi, zotrie im každú slzu z očí a smrť už viac nebude, ani smútok, ani plač, ani bolesť už viac nebude, lebo prvotné sa pominulo.“ (Zjav 21, 1 – 4) Hoci si nikto z nás naplno nevie predstaviť veľkosť a nádheru toho, o čom nám tieto slová rozprávajú, predsa každý úprimný kresťan sa z týchto slov nesmierne raduje a úprimne sa teší na to, čo mu Pán Boh pripravil. Uvedomujeme si, že vďaka dielu záchrany a odpustenia hriechov, ktoré Pán Boh vykonal vo svojom Synovi, máme pri-

pravenú nádhernú budúcnosť a obrovský poklad nekonečnej ceny. Sme za to Pánu Bohu úprimne vďační.

Každý úprimný kresťan, ktorý si to takto uvedomuje, si však zároveň uvedomuje, že tento poklad si nemôže nechať pre seba. Tak ako všetky dobré veci si nechceme nechať pre seba, ale sa chceme o ne podeliť s tými, ktorí sú nám milí a vzácní, rovnako je to aj v tomto prípade. Je to práve tak, ako u apoštola Pavla, pre ktorého bol milý a vzácny jeho vlastný národ, vyvolený národ židovský. A Pavel, ktorý tiež spoznal tieto veľké Božie plány, napísal citované slová Písma: „Bratia, túžbou môjho srdca a prosbou k Bohu za nich je, aby boli spasení.“ Pavel miloval svoj národ. Veď to je vyvolený národ Boží. Obdivoval jeho

históriu, ktorá bola históriou Božej moci, Božej ochrany a pomoci. A predsa videl aj to, čo tento národ kazí a prináša mu záhubu. Sám to vyslovil takto: (R 3, 23n) „Všetci totiž zhršili a nemajú slávy Božej, ale ospravedlňovaní sú zadarmo z Jeho milosti skrze vykúpenie v Kristovi Ježišovi.“ A na inom mieste: „Lebo odmena za hriech je smrť, ale Božím darom milosti je večný život v Kristovi Ježišovi, Pánovi našom.“ (R 6, 23) Pavel vedel o tej jedinej novej pomoci a záchrane pre svoj národ i pre každého jedného človeka. Tou je Spasiteľ Ježiš Kristus. On môže zachrániť národ i jednotlivca. Kto v Neho verí, ten obstojí. Tomu Boh odpúšťa jeho hriechy, zachraňuje ho pred večnou smrťou a u neho vzniká nový život. On jediný môže dať ten vzácny dar nádeje

a budúcnosti.

My si uvedomujeme, koľko ľudí je v našom okolí, ktorí tiež potrebujú záchranu. Ľudia zápasiaci o porozumenie v rodinách, ľudia pod ťarchou svojich vín, ľudia hľadajúci zmysel života, ľudia zápasiaci v chorobách, ľudia očakávajúci smrť. A Pán Ježiš je záchranou a pomocou všetkých. Nato prišiel, aby nám odpustil hriechy, aby sme mali život, nový život, a aby sme sa stali Božími deťmi. Je to poklad nesmiernej ceny. Sme vďační, že aj nás Pán Boh obohatil týmto pokladom. O to viac si uvedomujeme, aké je to potrebné, aby sme tento poklad prinášali iným. Pavel mal tú výsadu, že tento poklad našiel, a svoju túžbu vyjadril slovami: „Bratia, túžbou môjho srdca a prosbou k Bohu za nich je, aby boli spasení.“ Uvedomujeme si aj my naplno veľkosť spasenia, ktoré Boh ponúka? Ak áno, znakom tohto uvedomenia je práve túžba dať tento prevzácny poklad všetkým ľuďom, ktorí sú nám drahí a vzácní.

To sa celkom logicky musí prejavovať v našich rodinách. Ak si uvedomujeme dôležitosť spásy, nebudeme v nedeľu váhať, či zobudiť deti a vziať ich do kostola. Bude to pre nás to najdôležitejšie a najlepšie, čo môžeme urobiť. Nebudeme váhať, či ich prihlásiť na náboženskú výučbu v škole alebo nie. Nebudeme váhať pri mladých ani pri starších. Pri Večeri Pánovej nám bude jasné, že je to to najlepšie, čo môžeme prijať pre seba alebo ponúknuť iným. Veď je to spoločenstvo so Spasiteľom a to je potrebné pre všetkých.

V uplynulom roku sme si na zborovom dni pripomínali brata farára Vladimíra Kunu. Zachránil v mikulášskom sirotinci 26 židovských detí počas druhej svetovej vojny. Bolo to nesmierne nebezpečné. Gestapo sledovalo aktivity brata farára Kunu.

Ako „nepriateľ ríše“ bol na listine Hlinkovej gardy navrhnutý na likvidovanie na treťom mieste. Keď sa gestapo dozvedelo, že je Vladimír Kuna bratom povstaleckého veliteľa, 17. novembra 1944 ho zatklo. Po siedmich týždňoch sa vrátil z väzenia v Bratislave. Nič mu nebolo dokázané, ale slovenská bezpečnosť ho naďalej sledovala.

Apoštol Pavel sa práve tak ocital nejednakrát vo väzení, bičovaný, prenasledovaný, nenávidený. A predsa pre oboch to stálo za to. Vedeli, že bojujú Boží boj, v ktorom ide o otázku života a smrti.

To je príkladom pre naše snaženie. Neraz som sa ocitol v cirkevnom zbore v situácii, keď bolo potrebné urobiť niečo ťažké – niekomu povedať kritické slovo, prekonať neporozumenie, uznať svoju vinu a poprosiť o odpustenie a pod. Vždy však pre mňa bolo posilou v ťažkých chvíľach, že tento zápas je predsa zápas za cirkev, za evanjelium Kristovo, za Jeho spásu, a preto sa to oplatí. Mnohí kresťanskí rodičia to prežívajú vo svojich rodinách pri svojich deťoch, rovnako tak kresťanskí manželia. Mnohí to zažívajú vo svojich rodinách, kde čelia neporozumeniu pre vieru. Zápas za vieru je však zápas za večný život a za Božie kráľovstvo a oplatí sa preň čokoľvek podstúpiť.

Každý kresťan, ktorý takto zápasí za evanjelium v tomto svete, má prislúbenú odmenu. Nie miesto v Božom kráľovstve, to predsa máme! To sa nezaslужuje, ani sa to nedá, pretože by si ho nikto nezaslúžil. Miesto v nebi a titul Božieho dieťaťa nám získal Pán Ježiš a je pre nás vzácnym darom milosti. Ale predsa nám Pán Boh zaslubuje: „Ale hovorím vám: Každého, kto mňa vyzná pred ľuďmi, vyzná aj Syn človeka pred Božími anjelmi.“ (L 12, 8)

-pt-

Novoročné pozdravy chutné, voňavé

Liptovský Ján 28. decembra 2014 – Každý rok zvykli dostávať veriaci pri výcho-
de z chrámu záložky, pozdravy či iné
podobné darčeky do nového roka. V tomto
roku sa besiedkarky rozhodli, že pripraví
medovníky. Spolu s deťmi preto na besied-
ke valkali, vykrajovali, ukladali a piekli.
Vôňa široko-ďaleko prezrádzala, že sa dielo
podarilo.

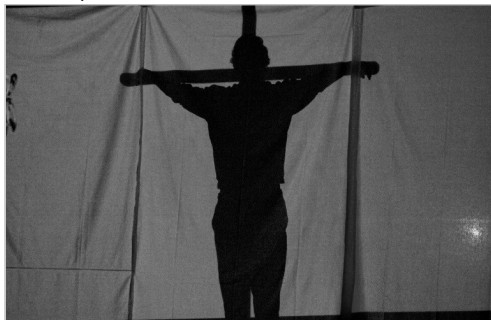
-pt-

Nový rok sa na stretáva- nie ukázal vhodnejší

Uhorská Ves 10. januára 2015 – Obča-
nia Uhorskej Vsi si snád' už zvykli na Vianoč-
nú besiedku, ktorú niekoľko rokov organi-
zoval náš cirkevný zbor v predvianočnom

čase v Uhorskej Vsi. Pred poslednými
Vianocami sa nekonala. Dôvod bol
jednoduchý: účinkujúce deti a mládež mali
toľko akcií v škole, v obci, že nemali na toto
vystúpenie čas. Preto sa namiesto Vianoč-
nej besiedky konala Novoročná akadémia,
a to v sobotu 10. januára na tradičnom
mieste, v kultúrnom dome.

Stretnutie otvorila básňou V Tvojom
mene Anna Lubelanová. Po moderátor-
skom úvode v podaní Katky Račkovej a Paľ-
ka Čenku z Beňadikovskej si diváci pozreli an-
ketu z jánskej školy, v ktorej žiaci odpove-
dali na otázky: Chceli by ste, aby boli
Vianoce každý deň? Čo z Vianoc by ste si
chceli cez rok uchovať? Zaujímavé je, že
Vianoce by po celý rok nechcel mať nikto z
opýtaných, ale ponechať by si chceli dar-
čeky, rodinu pokope, prípadne vianočné
jedlá.

Po piesňach detského evanjelického
spevokolu Svätojánske mušky anketa ešte
pokračovala otázkou, aký je hlavný význam
Vianoc. Niektorí zo žiakov vedeli celkom
presne, že podstatou Vianoc je narodenie
Pána Ježiša Krista.

Po ďalších piesňach detského spevo-
kolu nasledovala tieňová scénka v podaní
beňadikovských mládežníkov. Neskôr sa
viacerí účastníci vyjadrili, že táto scénka ich
najviac oslovila. Išlo o znázornenie biblic-
kých príbehov o narodení Pána Ježiša pod-

farbené emotívnu hudbou.

Na stretnutí zaspieval dve piesne aj mužský evanjelický spevokol Svätojánsky prameň. Na záver sa prítomným prihovril evanjelický farár Peter Taját, ktorý pripomenul niekdajší zvyk uvádzať v kalendároch na Nový rok meno Ježiš. V mene Ježiš majú však začínať nový rok nielen kalendáre, ale aj my kresťania, a v tomto mene máme žiť po celý rok.

Na záver sa brat farár poďakoval obecnému úradu za umožnenie podujatia na pôde kultúrneho domu, taktiež účinkujúcim a sestram z Uhorskej Vsi za pripravené občerstvenie.

-pt-

Manželstvo je ako víno – vekom dozrieva

Liptovský Ján 9. - 15. februára 2015 –
Obradná sieň pri Obecnom úrade v Liptovskom Jáne sa v nedeľu 15. februára zmeni-

la na kino. Niekoľko manželských párov sa tu zišlo, aby si pri príležitosti Národného týždňa manželstva pozrelo film Na rázcestí. Príbeh manželov, ktorí museli prekonať manželskú krízu, aby našli pravú hĺbku svojho vzťahu, bol vyvrcholením kampane, ktorá sa konala od 9. do 15. februára.

Nebola to však jediná aktivita k tomuto podujatiu. Ako každý rok, aj v tomto roku si cirkevný zbor uctil najdlhšie spolu žijúcich evanjelických manželov. Darina a Jozef Lukáčovci z Liptovského Jána sú manželmi 66 rokov. V Beňadikovej sú rovnako dlho spolu Milan a Vlasta Perašínovci a Peter a Elena Račkovci – 46 rokov. Šesťdesiatka zdobí spoločný zväzok Vladimíra a Emílie Šimovčokovcov z Uhorskej Vsi a 59 rokov sú spolu Valéria a Samuel Macekovci z Podturne. Všetky tieto manželstvá sú pre nás príkladom vernosti, obetavosti, schopnosti prežiť sa cez manželské krízy a spolu vytrvať.

Národný týždeň manželstva je celosvetová kampaň na podporu manželstva. Zakladateľ Národného týždňa manželstva Richard Kane hovorí, že je to „dobrá príležitosť pre dobrých ľudí, aby robili dobré veci“. Je to príležitosť pre manželov oceniť, posilniť, prehliť, ale aj dať do poriadku svoje manželstvo. Cieľom Národného týždňa manželstva je aj propagovať a podporiť manželstvo ako vzácnu hodnotu pre moderného človeka.

Prvý raz sa Národný týždeň manželstva dostal na Slovensko v roku 2011. Celosvetová kampaň Marriage Week, ktorej je Národný týždeň manželstva súčasťou, pritom prebieha už od roku 1997. Prvý raz sa uskutočnila v Anglicku, odvtedy sa rozšírila do mnohých krajín sveta. Momentálne sa koná v 19 krajinách: Albánsko, Austrália, Belgicko, Bulharsko, Česko, Nemecko, Maďarsko, Írsko, Taliansko, Holandsko, Nový Zéland, Rumunsko, Slovensko, Juhoafrická republika, Švajčiarsko, Ukrajina, Veľká Británia, USA a Severné Írsko.

-pt-

Svet sa modlil za Bahamy

Liptovský Ján 14. marca 2015 – Pán Ježiš povedal: „Kde sa dvaja alebo traja zhromaždili v mojom mene, tam som medzi nimi.“ Tieto slová sa skutočne naplnili počas Svetového dňa modlitieb. V Evanjelickom kostole v Liptovskom Jáne sa pri tejto príležitosti stretlo asi pätnásť veriacich oboch vierovyznaní. Napriek tomu-

to nízkemu počtu nás tešila istota, že Pán Ježiš plní svoje zaslúbenie, je medzi nami a počuje naše modlitby. Kresťania rímskokatolíckej farnosti sv. Jána Krstiteľa a evanjelického cirkevného zboru sa totiž pripojili k celosvetovej rodine kresťanov, ktorí sa počas tohtoročného Svetového dňa modlitieb modlili za kresťanov na Bahamách.

Sestry z oboch denominácií čítali modlitby a liturgické texty, ktoré pripravili ženy-kresťanky na Bahamách. V modlitbách prosili Pána Boha o pomoc v problémoch – chudoba, domáce násilie, maloleté matky a ďalšie. Heslom stretnutia boli Ježišove slová: „Uvedomujete si, čo som vám urobil?“ Rímskokatolícky farár sa v homílii zamyslel nad príbehom o Ježišovi, ktorý umýval nohy učeníkom. Evanjelický farár Peter Taját predstavil obrazom aj slovom ostrovnú krajinu Bahamy.

Bahamy sú prevažne kresťanská krajina. Deväť z desiatich obyvateľov sa hlási k niektorej z početných kresťanských cirkví. Nedeľná návšteva bohoslužieb je pre nich samozrejmom súčasťou života. Najpočetnejšie zastúpenie majú baptisti (35 %), anglikáni (15 %) a katolíci (14 %), z ďalších denominácií možno spomenúť apoštolskú cirkev a evanjelickú cirkev metodistickú.

-pt-

Valentínske stretnutie rodín

Sviatok sv. Valentína – kresťania naň majú rôzne názory. Pulty v obchodoch sa prehýbajú od príležitostného tovaru, kiná vypredávajú lístky na romantické filmy a pred kvetinárstvami stoja zástupy ľudí. Na prvý pohľad sa zdá, že je to ďalšia príležitosť na zarobenie peňazí, a predsa napriek všetkému mnohí z nás sa do neho radi zapájajú, aby 14. februára nejaký zvláštnym spôsobom prejavili svojim blízkym lásku. Či to nie je pekné, keď máme koho milovať a sme milovaní? Čo na tom, že Sviatok sv. Valentína je americký, je to sviatok lásky, a predsa láska, ako píše apoštol Pavel v 13. kapitole 2. listu Korintským, je najvyššou hodnotou. Práve touto peknou Hymnou lásky kňaz Marek Twardzik privítal všetkých na Valentínskom stretnutí rodín.

Na tému lásky, spôsobov jej prejavovania, prežívania i konania v živote bolo napísaných veľa kníh a úvah, ale jediný pravdivý a dokonalý obraz lásky môžeme nájsť jedine v Ježišovi Kristovi. Pán Boh nám dal možnosť počas celého života ju spoznávať, učiť sa jej a žiť ju každý deň.

A s tým, ako vieme, máme každý deň veľký problém. Preto nám bolo užitočné vypočuť si výklad kňaza Lukasa Stachelku, ktorý na základe dvoch prvých kapitol 1. knihy Mojžišovej a úryvkov z knihy Prísloví nám oznámil, že pochopenie Božích cieľov pre manželstvo pomáha mužovi i žene dosiahnuť jednotu a zažiť plnosť lásky. Veľmi dôležitá v každom ohľade je tiež samotná komunikácia, pretože, žiaľ, existuje veľa prekážok, ktoré môžu sťažiť vzájomné porozumenie manželov. Krátka diskusia účastníkov stretnutia k téme rôznych očakávaní žien a mužov ukázali významné rozdiely medzi týmito dvoma výrazne odlišnými ľuďmi, čo bolo následne ilustrované mimoriadne vtipným úryvkom iného výkladu. Skutočné porozumenie si vyžaduje, aby každý z nás chcel pochopiť druhého a bol ním chápaný. Ak sa prijímajú manželia ako dar od Boha, chápu a akceptujú vzá-

Viac informácií o živote partnerského cirkevného zboru Cisownica nájdete na internete:

- cisownica.luteranie.pl
- www.facebook.com/pages/Parafia-Ewangelicko-Augsburska-w-Cisownicy/144700662259260

jomné rozdiely, pokúšajú sa milovať láskou zbavenou egoizmu, protivia sa moci sata- na. Boh, ktorý je zdrojom všetkej lásky i všetkej krásy, pomôže nám včas prekonať všetky prekážky v živote.

Sme vďační Pánovi za ten nádherný čas. Nikto z nás určite neľutuje, že v ten deň vypol televízor a vyšiel z domu. Sobotný večer sme strávili v milej sviatočnej atmosfére, ktorá sprevádzala rozhovory pri pekne prestretých stoloch. Bol to príjemný čas tak pre dospelých, ako aj pre deti. Mohli sme spoločne s mládežníckou skupinou chváliť Boha piesňou, zatiaľ čo počas výkladu sa najmladší odobrali k svojmu rovnako zaujímavému programu. Milým doplnením stretnutia boli tiež prekvapenia: ozdobné krabičky s biblickými veršami, pre dospelých červené ruže a pre deti srdiečkové balóniky.

-sm-

Zo seniorálneho konventu

Liptovský Mikuláš 28. marca 2015 – V poslednú marcovú sobotu sa v Liptovskom Mikuláši konal seniorálny konvent Liptovsko-oravského seniorátu. Ako zvyčajne, aj teraz zaznela správa sestry seniorky Kataríny Hudákovej o duchovnom živote Liptovsko-oravského seniorátu. Pri cirkevnom zbore Liptovský Ján uviedla tieto informácie.

„Jeden z mála cirkevných zborov, kde nie je pokles členov aj vďaka tomu, že mali 13 krstov. Otázke učenia o krste sa venovali aj na biblických hodinách. Na službách

Božích v máji si pripomenuli 10. výročie úmrtia brata biskupa J. Fila st. Spomínali na brata farára V. Kunu prostredníctvom výstavy a prednášky na zborovom dni. Nevystal ani tradičný koncert spevokolov Liptova, k nemu pribudol aj organový koncert po oprave organu. Aj tento cirkevný zbor pestuje partnerské zväzky s cirkevným zborom z Poľska, s Cisownicou. V rámci Národného týždňa manželstva pozdravili na službách Božích najstaršie manželské páry. Podarilo sa im opraviť budovu bývalej cirkevnej školy a fasádu a strechu zvonice

v Podturni. Funkcie zástupcu zborového dozorcu sa vzdal brat Ľ. Straka.“

Pri správe bola uvedená aj zaujímavá tabuľka.

Cirkevný zbor	Počet členov	Počet: nezaplatený cirk. príspevok	Priemerná % návštevnosť na službách Božích	Výška cirk. príspevku	Priemerná obetavosť na 1 člena
Dolný Kubín	1865	120	19,73	7	16,76
Hybe	930	55	11,72	10	19,87
Istebné	648	113	15,35	10	24,25
Jasenová	324	1	24,38	6	26,27
Kraľovany	307	45	15,96	10	14,50
Kr. Lehota	391	40	12,02	5	10,48
Leštiny	618	12	17,31	10	15,79
L. Kokava	787	19	15,62	5	16,97
L. Porúbka	250	38	5,75	10	21,76
L. Sielnica	377	62	10,07	7	8,48
L. Hrádok	1001	178	-	12	27,70
LH-Dovalovo	788	62	13,57	5	19,13
L. Ján	969	30	8,46	5	17,43
L. Mikuláš	3531	1097	9,37	7	12,64
LM-Palúdzka	749	51	8,01	8	5,68
L. Ondrej	746	61	11,66	10	10,71
L. Peter	830	109	12,40	8	24,08
L. Trnovec	302	8	14,23	5	33,97
Párnica	603	30	19,56	10	42,93
Part. Ľupča	920	39	15,32	10	13,37
Pribylina	776	56	9,14	5	14,91
Ružomberok	1613	300	11,90	7	24,56
Smrečany	1016	37	7,18	8	16,84
Svätý Kríž	930	42	6,88	5	6,54
Vážec	1318	70	8,87	5	10,27
Veličná	1187	15	15,50	10	17,23
Východná	1441	158	12,76	7	10,62
Záv. Poruba	648	35	11,72	7	10,64
Žaškov	883	70	17,66	7	19,08
Spolu	26748	2953	12,57	7,79	14,26

-pt-

Dve zbierky – dôstojné oslavy výročia reformácie a misijné centrum

ABY SME DÔSTOJNE OSLÁVILI VÝROČIE

Digitálny návrh pamätníka pri evanjelickom kostole v Hybiach

31. október 1517 je pre všetkých evanjelikov nesmierne dôležitým dátumom. V tento deň dr. Martin Luther pribil na dvere zámockého kostola vo Wittenbergu 95 výpovedí proti odpustkom. Táto udalosť je považovaná za začiatok reformácie stredovekej cirkvi. Vďaka tomu mohlo opäť mocne zaznieť, že od hriechov a smrti sme zachránení jedine z Božej milosti Pánom Ježišom Kristom, a to keď v Neho úprimne veríme.

O dva roky preto bude cirkev sláviť významné výročie – 500 rokov reformácie. Keďže toto výročie považujeme za veľmi dôležité, seniorálne presbyterstvo Liptovsko-oravského seniorátu sa rozhodlo, že k tejto príležitosti vyhotoví pamätníky. Bola ustanovená komisia,

Takto by to malo vyzerať v Partizánskej Ľupči

Takto vyzera návrh pamätníka v Dolnom Kubíne

ktorá po stránke historickej, výtvarnej, stavebnej celú vec rieši.

Preskúmali sa možnosti, kde tieto pamätníky majú stáť. Za najvhodnejšie sa určili tri miesta: Hybe, Partizánska Ľupča a Dolný Kubín. Rozhodujúci bol ich historický význam pre reformáciu v Liptove i súčasný duchovný život v týchto cirkevných zboroch.

Keďže príprava týchto pamätníkov je nákladná, je na nás, členoch seniorátu, aby sme tento projekt podpori-

Pamätníky k 500. výročiu informácie môžeme podporiť príspevkom do pripravenej krabičky v našom chráme alebo darom na seniorátne účty.

Doterajší tvar čísla účtu: 2967412354/0200

Nový tvar čísla účtu (IBAN): SK89 0200 0000 0029 6741 2354

Do poznámky treba uviesť MENO DARCU a heslo PAMÄTNÍKY.

MISIJNÉ CENTRUM A CIRKEVNÁ MATERSKÁ ŠKOLA

Seniorálny konvent Liptovsko-oravského seniorátu na svojom zasadnutí 28. marca 2015 schválil kúpu budovy v areáli pri Evanjelickej spojenej škole v Liptovskom

Mikuláši od Mesta Liptovský Mikuláš, a to za 2,- €. V tejto budove má byť zriadené Misijné centrum seniorátu, súčasťou ktorého bude aj cirkevná materská škola. Radujeme sa z tejto možnosti. Uvedomujeme si, že misia v našej blízkosti a najmä v mestách je nesmierne dôležitá.

Keďže projekt je finančne náročný, i tu je nesmierne potrebná naša pomoc. Na podporu tohto projektu seniorát zriadil Základinu Misijného centra LOS ECAV.

-pt-

Na tento projekt je možné prispievať v našom chráme do pripravenej pokladničky alebo prevodom na seniorátne účty:

Doterajší tvar čísla účtu: 2967412354/0200

Nový tvar čísla účtu (IBAN): SK89 0200 0000 0029 6741 2354

Do poznámky treba uviesť MENO DARCU a heslo MISIJNÉ CENTRUM.

Ondrej Hronec: Aká sme to krajina

Ondrej Hronec si veľa pamätá a tvrdí, že mnoho si pamätá i naša zem – pôda, voda, vzduch. Tieto „živly“ skúmal celý život ako vedec environmentalista. Skúmal najmä dopady výroby – či už poľnohospodárskej, alebo priemyselnej – na pôdy, vody, vzduch. Zo sveta faktov, chemických rozborov a rôznych ukazovateľov vyťažil čosi, čo by sme mohli nazvať celostný pohľad. Pohľad v súvislostiach. Rozumie týmto dejom, pomenúva príčiny a hľadá perspektívy. V neposlednom rade – apeluje,

ponúka riešenia nie za päť korún, nie uva-rené z vody, ale realistické riešenia, ktoré by mohli byť inšpiratívne nielen pre jednotlivcov čitateľov (zodpovedný prístup k životnému prostrediu sa začína u jednotlivca, v rodine), ale pre spoločnosť ako takú, boriacu sa s tzv. celospoločenskými problémami všetkých demokracií sveta – nezamestnanosťou, nespravodlivosťou, korupciou...

Ondrej Hronec v súbore dvadsiatich troch miniesejistických zamyslení celkom presne pomenúva, čím je spoločnosť zanešvárená, kde sa tu vzali pásavky zemiakové, prečo tu ryžu neradno pestovať, fajčiarom vysvetlí, prečo sa strácajú amazonské pralesy (naše pľúca), že mlieko sa nerodí v tetrapakoch a pod. Keďže Ondrej Hronec nezabúda na korene, je v jeho zamysleniach vždy imanentný sedliacky rozum, vec dnes nevidaná. Jeho rozhorčenia nie sú samoučelné, nie sú to bedákania nemohúceho človeka, ale presné pomenovanie status quo, neraz zakončené otázkou. Rečníckou otázkou. Aká sme to krajina? A aká by sme mohli byť?

Knihu si môžete objednať v Transociu telefonicky 044/552 63 43, alebo e-mailom: odbyt@transociu.sk za 7,90 €.

-nk-

Všetko má svoj čas

Ukážka z knihy Aká sme to krajina

Naozaj – všetko má svoj čas. Múdro píše Kazateľ v Knihe kníh.

Nevšímajme si slovíčko „všetko“, obracajme pozornosť na „čas“.

Čas. Ako s ním narábame?! Žeby sme

sa pustili do porovnávania minulosti a súčasnej doby? Skúsme.

V minulosti ľudská pospolitosť poväčšine ťažko a veľmi veľa fyzicky pracovala. Napriek tomu život prebiehal v prirodzených,

zabeháných koľajach, pričom pravdaže zostal čas na oddych, na spontánne stretnutia, na rozhovory a aj na zábavu.

Ján Ámos Komenský pred stáročiami povedal: „Nech všetko samo plynie, nech v ničom niet násilnosti.“ Skvelé upozornenie na životné tempo nielen vtedajšej, ale každej nasledujúcej spoločnosti.

Rozvoj priemyslu, neustále nové technológie ustavične zrýchľujú tok života. A nielen to. Len taká túžba po zvyšovaní dopravnej rýchlosti. Už od rozprávok bratov Grimmovcov či nášho Pavla E. Dobšinského, kde hrdinovia bájneho sveta prekonávali čas a vzdialenosti na orlích krídlach alebo lietajúcich kobercoch, až po múdre napomenutie anonymných mudrantov, ktorí dvíhajú prst: „ponáhľaj sa pomaly“, alebo ešte frekventovanejšie upozornenie: „pomaly ďalej zájdeš“...

Vynikajúca česká ekologička Hana Librová tvrdí, že pravidelne sa opakujúce deje majú svoje tempo spravidla voľné...!

Chorobné náhlenie súčasníka má rôzne podoby.

Ďalej upozorňuje, či nestojí za uváženie i následné rozhodnutie, ako budeme napríklad začínať deň?! V behu, s hrnčekom horúceho mlieka medzi dvermi, alebo v pohode, s rodinou pri hoci skromnom stole?! Alebo – je skutočne len na nás, či večer slovo ku slovu vyložíme rozprávkový

príbeh svojmu dieťaťu, vnúčaťu, alebo ho necháme napospas televíznej ponuke?! Čo bude osožnejšie? Spontánne stretnutie so susedom v družnej debata, alebo rýchly nenápadný presun – obrazne povedané, popod jeho okná – len aby nás nezaregistroval? Príkladov a príkladov..., odpovedať si musí každý sám.

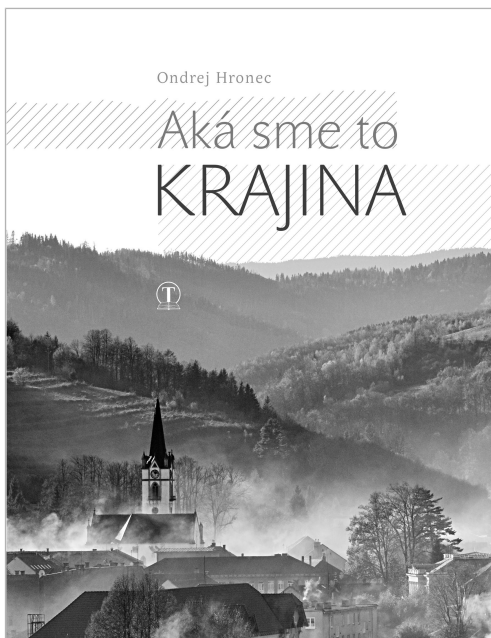
Je na každom, ako múdro a bez nezmyselného náhlenia prežije život. Presvedčanie samého seba v duchu myšlienky „nič neodkladať, všetko stíhať, a za každú

cenu...“ funguje, zdá sa byť i užitočné. Ale – zase len dočasu!

Za uvedomenie si a zamyslenie stojí súčasť nášho života, tiež časový úsek – kresťanský rok. Má slávnostnú a bezslávnostnú časť. Tá prvá sa začína adventom, Vianocami, Novým rokom, Troimi kráľmi, fašiangovým a následne pôstnym obdobím, až k Veľkej noci, Vstúpeniu Krista Pána a svätodušným – turíčnym sviatkom.

Veriaci človek sa – obrazne povedané – prednostne stará o svoju dušu. Bezslávnostná časť je sústredená a predurčená na väčší nápor fyzickej práce, čo bolo najmä v minulosti ovplyvnené hospodárskymi prácami, potrebnou prosperitou najmä vidieckej pospolitosti. Vo všeobecnosti, život mal svoj poriadok, všetko malo svoj čas.

Toto konštatovanie však v súčasnosti neveľmi platí.

Ako je to napríklad s manipuláciou s časom v prírode, inakšie povedané, so zrýchľovaním, urýchľovaním javov v prírode? Čoho všetkého je človek schopný?! Posvietime si na živočíšnu výrobu. Voľakedy sa chovali polodivé prasatá – mangalice. Krmili ich kukuricou alebo obilným šrotom. Masť, slanina boli vynikajúce, zdravé, neobsahovali totiž tzv. zlý cholesterol. Ich chov však bol obmedzený. Za deň mali malý prírastok a vykrmovanie trvalo až dva roky, čo bol normálny prirodzený cyklus. Prednosť však dostali prasiatka iných plemien, ktoré za deň priberú aspoň päťdesiat dekagramov, akurát nepožierajú šrot, ale drahé krmné zmesi obohatené o rôzne známe i menej známe chemické výživové doplnky. Voľakedy sa ošípané „pásli“ na menej hodnotných hospodárskych miestach, kde si našli i časť potravy, napríklad v podobe korienkov. Opäť chyba! Výkrm trval dlho, dva roky. Iný príklad: kačice a husi okupovali plytké potoky, močariny, iné vodné toky..., kde si čo-to prehltli. Aj to bolo šetrenie, lebo jednu tretinu potravy získali z prírodných zdrojov. Lenže, načo nám dnes také husi, čo z nich nevytopíte kopu masti? U kráv zase vyvolávame umelú ruju, aby rodili čím viac teliat. Ibaže aj ony majú svoje prirodzené cykly!

Druhou najfrekvencovanejšou ťažnou silou u nás v minulosti boli volské záprahy. Veruže, takýchto vykastrovaných býčkov, premenených na volky, bolo v našich krajoch na tisíce. Ťahali ťažké vozy, orali, zväžali a v čase „voľna“ na odľahlých miestach chotára vypásali trávu. Energiu na prácu brali priamo z poľa. Do štyroch, piatich rokov vážili aj šesťsto-osemsto kilogramov. To ešte len bolo mäso... Mäsiari si mädlili ruky, predávalo sa, totiž, veľmi dobre. „Volské sily“ sa na naše polia iste nevrátia, ale

mohli by sa chovať priamo na mäso, lebo – tie u nás vychované – by spájali dobro i úžitok dovedna. Pastvín a zanedbaných lúk, ktoré doslova volajú na využitie, máme tisíce hektárov. Všade, na kopcoch i v nížinách.

Pokračujme ďalším príkladom. Keď sa sliepkam predĺži deň umelým svietením, majú vyššiu znášku vajec. Nie je to priam surový zásah do ich života?! Ešte šťastie, že boli zrušené klietkové chovy, doslovné žaláre pre užitočnú hydinu.

Ani v rastlinnej výrobe nefunguje všetko tak, ako by malo. Aj tam chceme brať úrodu rýchlo, najlepšie by bolo i dvakrát do roka. Prorocký výrok, že je čas sadenia a čas zberu úrody stláčame do čo najkratšieho intervalu. Kedysi lokálne overené odrody ovocia začali rodiť po piatich až ôsmich rokoch od zasadenia, niektoré aj neskôr. Boli to odrody krajové, odolné proti chorobám či škodcom. Mnohé nepotrebovali žiadne chemické ošetrenie. Dnes chceme, a aj sme dosiahli, že jablká zarodia už v druhom roku, ale po ôsmich rokoch ich už treba zlikvidovať. Podobne sa skrátila aj vegetačná doba jačmeňa či iných plodín. Zaviedli sa nové spôsoby šľachtenia plodín a geneticky modifikované rastliny. Dodnes sa diskutuje o tom, či ich do výroby zaviesť alebo nie. To sú otázky pre budúcnosť. Chceme mať všetko, a to teraz, hneď, v túto chvíľu. Ako v tej rozprávke, keď macocha vyhнала nevlastnú dcéru v zime, v snehu zbierať jahody...

Ako je to v súčasnom praktickom živote? Jahody, maliny si kúpime v decembri či januári. Pochopí napríklad dieťa takéto skutočnosti? Ako ho naučíme, že sú rastliny vysievané na jar alebo v jeseni, že jestvujú plodiny jarné a ozimné..., keď je všetko takto „pomiešané“. Nič proti jahodám,

banánom, pomarančom, ananásom, ale zdroj vitamínov našej klímy predstavovala kapusta, zemiaky, mrkva, jablká – všetko vypestované v našej zemi. Lebo to, čo sa urodí tu, doma, je pre nás najzdravšie. Voľakedy bola radosť z dobrej úrody obilia či zemiakov i iných plodín. Jedinečný pocit zo súžitia s prírodou, jej cyklami. Spomínam – taká žatva! Trvala niekoľko týždňov. Je isté, že predstavovala ťažkú prácu, možno aj dvadsiatka ľudí, ktorí za deň namlátili desať až pätnásť ton obilia. Ale tá potecha,

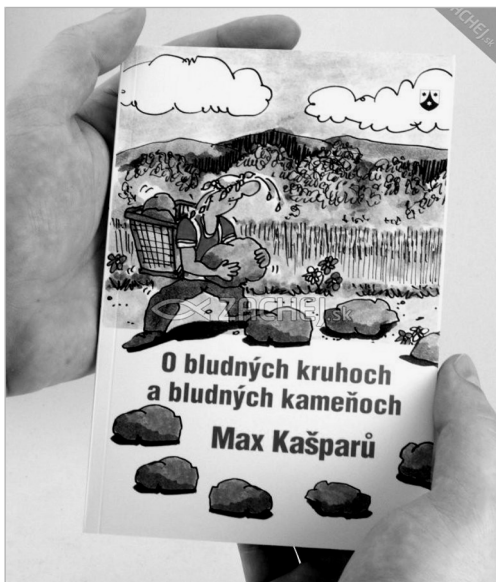
tá radosť z úrody – odplata za zmysluplnú prácu.

Netreba snívať o návrate do minulosti. Stačí si dať pozor, aby uponáhľané telá a uštvané duše neskončili neslávne. Lebo: „... všetko má svoj čas a každé počínanie pod nebom má svoju chvíľu; je čas narodiť sa i čas umierať, čas sadiť i čas zberať zasadené, čas plakať i čas smiať sa, čas horekovať či čas poskakovať, čas hľadať i čas strácať, čas mlčať i čas hovoriť.“

Ondrej Hronec

Max Kašparů: Kríza

Z knihy *O bludných kruhoch a bludných kameňoch*, Bratislava: Karmelitánske nakladateľstvo, 2012

Pojem, ktorý sa v našich životných situáciách, ale aj v našom každodennom slovníku objavuje čoraz častejšie. Počnúc politickými a ekonomickými krízami až po krízy osobné nám oprávnené naháňajú strach.

V prvom rade si musíme uvedomiť, že do krízy sa dostane vždy len to, čo je živé.

Kamene pri ceste alebo kostry v hrobe sa do krízy nikdy nemôžu dostať. A ak sú naše vzťahy živé, hrozí kríza aj im. Ak mi nejakí manželia povedia, že za tridsať rokov spoločného života na ich dvere nijaká kríza nezaklopala, nemôžem im veriť a napadne mi, či to u nich doma nevyzerá ako na cintoríne. Podobne neberiem vážne veriaceho človeka, ktorý mi povie, že nikdy nepocítil krízu viery. Vtedy si kladiem otázku, či vôbec nejakú vieru má, alebo či jeho viera už dávno nie je mŕtva.

Číňania, ktorí používajú znakové písmo, vyjadrujú pojem kríza dvomi znakmi vedľa seba: znakom nebezpečenstvo a znakom nádej, šanca. Je to múdre chápanie krízy, pretože sa v nej skrýva oboje.

Ide teda o to, aby sme na jednej strane nijakú krízu nepodceňovali, pretože je tu isté nebezpečenstvo, ale aby sme z nej tiež vyťažili ten nádejný kapitál potrebný pre budúcnosť, zisk, ktorý nás potom, keď kríza odznie, vnútorne obohatí. Prežiť utrpenie pre samotnú bolesť je nemúdre. Vyťažiť z neho užitočateľný úrok je zmysluplné.

Čo hrozí tým, ktorí nevedia milovať

Biblický príbeh Márie Magdalény spracovali vo svetovej literatúre viacerí autori. Teraz sa prvýkrát dostáva do rúk čitateľa román o Márii Magdaléne napísaný slovenským autorom I. Chovancom. Knihu si môžete vypožičať v Obcej knižnici v Liptovskom Jáne.

Životný príbeh nezvyčajnej ženy Márie z Magdaly! Väčšina z nás starších ho pozná. Je starý vyše dvetisíc rokov, a predsa aktuálny aj dnes. Pretože svet vždy bol, je a bude zložitý. Nielen dnes. A každému človeku je v ňom ťažko zorientovať sa, nájsť správny smer. Iba ten, kto hľadá, nájde. Lenže pri hľadaní sa dá aj zablúdiť. Treba sa vrátiť a znovu hľadať, až konečne nájsť. Tak, ako svoj zmysel života našla Mária Magdaléna. Jej príbeh – od tmy k Svetlu – jej duchovný obrat k Ježišovi a kresťanstvu je toho dôkazom.

Mária M. bola ozdobou spoločenských kruhov. Krásna, talentovaná, ostrovtipná. Vedela krásne hrať a spievať. Pohybovala sa v najvyššej spoločnosti po boku vplyvných mužov. A predsa po čase začala pociťovať, hoci uprostred bohatstva a lesku, prázdnotu svojho života. A tu sa začína jej hľadanie. Dozvedela sa o Ježišovi, o Jeho živote, kázňach – a išla za Ním. V Jeho spoločnosti sa zoznámila s prvými kresťanmi. Našla v ich spoločnosti naplnenie toho, čo hľadala. Čitateľ sa dozvie v románe nielen o Márii M., ale aj o ďalších postavách z Biblie, ktoré išli za Ježi-

šom až po Jeho tragickú smrť na kríži. Vo vzájomnej láske a pomoci prví kresťania obstáli v ťažkých skúškach a odovzdávali svoju vieru a lásku ďalej. Stali sa pre nich hodnotami, ktoré považovali za najdôležitejšie v živote.

Najvýstižnejšie to vyznáva Saul, ktorý najprv prenasledoval kresťanov a po obrátení sa stal ich učiteľom apoštolom Pavlom.

„Pravdou je, že som sa vždy usiloval o rýdzu a neochvejnú vieru. Chcel som z nej vykoreniť všetko cudzie a škodlivé tak veľmi, že mi uniklo, ako vo mne dobre mienená rásnosť prerastá do nenávisťi. A to všetko preto, že som nechápal dôležitosť lásky, bez ktorej je život nezmyselný. Zamyslite sa so mnou.

Povinnosť bez lásky robí človeka mrzutým, zodpovednosť bez lásky robí človeka bezohľadným, spravodlivosť bez lásky robí človeka tvrdým, pravda bez lásky robí človeka kritickým, múdrosť bez lásky robí človeka prefikaným, prívetivosť bez lásky robí človeka pokryteckým, poriadok bez lásky robí človeka malicherným, dôslednosť bez lásky robí človeka domýšľavým, majetok bez lásky robí človeka lakomým

a viera bez lásky robí človeka fanatickým. Toto všetko hrozí ľuďom, ktorí nevedia milovať. Neprišiel Boží Syn práve kvôli tomu, aby nám toto povedal? Avšak moje uši boli pridlho hluché k jeho hlasu, preto nesprávne chápanou vierou stal sa zo mňa fanatik. A výsledok? Ach, ten až príliš dobre poznáte. S vražednou nenávisťou túžil som vyhubiť všetkých prívržencov Pána Ježiša Krista a bystrosť môjho rozumu umožnila mi nájsť spôsob, ako to dosiah-

nuť. Jeruzalemský veľkňaz mi ochotne vydal príslušné poverenie a ja som sa konečne mohol postaviť do čela trestnej výpravy smerujúcej sem do Damasku. Chcel som vás pochytať a spútaných priviesť do Jeruzalema! Rozumiete? Chcel som vás všetkých zabiť!“

Saulovi vytryskli z očí prúdy slz. Zvesil hlavu a hlboko zahanbenú tvár si ukryl do širokých dlaní.

Anna Lubelanová

Pod'akovanie patrí aj učiteľom

Deň učiteľov sa oslavuje v deň narodenia biskupa a pedagóga Jána Ámosa Komenského, učiteľa národov. Sviatok je oslavou práce všetkých pedagogických pracovníkov, ktorých práca je poslaním a zaslúžia si za svoje znalosti, trpezlivosť a obeť úctu a poďakovanie. Práca učiteľa veru „nie je ľahkým chlebíkom“, neraz ani adekvátne finančne ohodnotená. Každý kto si túto neľahkú rolu vyskúšal, prípadne roky učí dnešné deťurence, dá tomu iste za pravdu.

Preto oslava všetkých pedagogických

pracovníkov, ktorí odovzdávajú našim šibalom množstvo vedomostí, skúseností, poznatkov, vychovávajú ich k hodnotám a tradíciám, si iste aj v dnešnej dobe zaslúži našu pozornosť a poďakovanie. Školáci podstatnú časť svojho denného času trávia v škole. Nie je preto jedno, s kým, pod akým dozorom, prístupom, vedením, pod akou výchovnou taktikou prebieha vyučovací proces a celý pobyt v škole. Práca učiteľa si preto veľa vyžaduje, je náročná, hlavne po psychickej stránke. Nezaobíde sa bez lásky k deťom, trpezlivosti, nervov, individuálneho prístupu ku žiakom, neustáleho vzdelávanie sa, pasovania sa s problémami každodenného školského života... Preto nie je prácou ako takou, skôr by mala byť životným poslaním, behom na dlhú trať. Nie je učiteľ ako učiteľ. Niektorí nám ostávajú v myšliach a spomienkach po celé roky, na iných zabudneme posledným ztvorením školských dvier. Oceniť ich prácu však často vieme až po rokoch, v dospelosti. Kedysi bolo akosi automaticky zvykom, že sa na tento deň nosili učiteľom kvietky. Ak má aj vaše dieťa obľúbeného učiteľa, ktorého chce obdarovať, voňavá kytička iste poteší. Ale poteší aj vrelé stretnutie po

rokoch, kde bývalí žiaci pospomínajú na svoje prehrešky, prípadne pripomenú to, čo im najviac utkvelo v pamäti: „Pamätáte si pani učiteľka, ako som sa vám skryl na matike cez písomku do skrine? A vy ste o tom vedeli, predsa ste ma tam celú hodinu nechali zavretého a písomku som musel písať po vyučovaní?“ Spomienky. Úžasné a krásne.

Pridávam niekoľko úsmevných okamihov zo života v školských laviciach. Medzi ne jednoznačne patria poznámky v žiackych knižkách.

„Váš syn dáva stále pozor, či dávam pozor, a keď si myslí, že nedávam pozor, tak nedáva pozor.“

„Keď som vášho syna vyvolala k tabuli, povedal: Napíš päťku, desiatujem!“

„Vaša dcéra na hodine sa hrá piškvor-ky, a potom nahlas nadáva alebo vykrikuje od radosti.“

„Na hodine spal tak tvrdo, že ho nezo- budil ani príchod pána riaditeľa, ktorý strašne dupoce a funí.“

„Našepkáva nedovoleným spôsobom.“

„Nemal žiacku knižku a odmietol mi ju dať.“

„Nepíše si, čo hovorím, píše iba to, čo potrebuje.“

„Neustále sa baví, smeje a odmieta povedať, na čom.“

„Niet mu rady ani pomoci, ustavične čosi stvára. Aj napriek upozorneniam.“

„Počas písomky na hodine matematiky vnucovala spolužiačke správne odpovede.“

Mgr. Jana Pivková

Jar je tu!

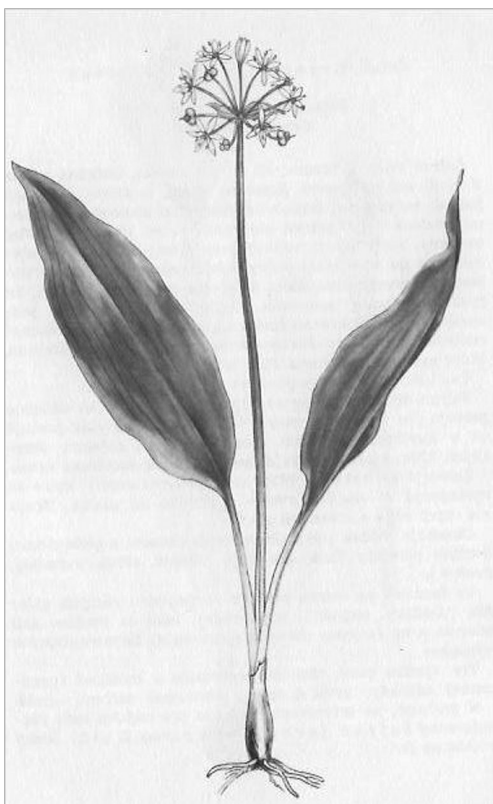
Čo všetko nám už hneď v prvých dňoch svojej vlády Božia príroda ponúka?

Určite nenájdeme človeka, ktorý by sa po dlhej zime netešil na jar. Prichádza a príde vždy v rôznych obmenách. Toho roku prišla so zatmením slnka, ktoré sme pozorovali na oblohe. Je to krásny úkaz, ktorý môžeme vidieť len málo rás za život. Tu sme si práve mohli uvedomiť, čo by znamenalo, keby slniečko prestalo svietiť – po 8 minútach by postupne vyhasol život na zemi.

Ale slniečko nezhaslo. Svieti na nás všetkých rovnako. Svieti na Božiu prírodu a ona sa nám odovdčuje rôznymi formami. Okolité príroda sa nám prebúdz a s tým prichádza i množstvo bylín, ktoré pomáhajú nášmu zdraviu a v niektorých prípadoch i spestrujú náš stôl. Aj vy určite chodíte každý deň na prechádzky do blízkeho okolia a pozorujete, ako jar prichádza a prebúdz rastlinky k životu. Nielen sne-

ženky pre krásu, ale napríklad aj podbeľ pre zdravie. Jeho žltá farba, drobnučký vzrast nesmierne poteší uzímenú dušu. A hneď si môžeme uvariť zdravý jarný čaj, urobiť očistu tela.

Do záhradky sme si okrem pažitky zasadili aj medvedí cesnak. Táto rastlinka je mimoriadne účinným liekom a skvele do- chutí i naše pokrmy. Chuťovo sa blíži pažitke skombinovanej s cesnakovou príchuťou. Je vhodný aj pre deti, ktorým takto môžete poskytnúť mnoho ochranných látok. Ináč rastie vo vlhkých lesoch len počas dvoch mesiacov v roku. Následne sa dáva do stavu zazimovania a prečkáva na svoju ďal- šiu šancu. Prvýkrát sa objavuje začiatkom apríla. Zelené lístky nájdete najmä vo vlh- kých lesoch, kde rastú na väčších plochách. Ak by ste ho však chceli uchovať dlhšie, ur- čite ho nesušte. Takto prichádza totiž o

všetky vitamíny. Zbierajú sa len mladé zelené lístky. Musíte byť veľmi opatrní, aby ste si ho nezamenili s konvalinkou, pretože konvalinka je na rozdiel od cesnaku prudko jedovatá, a tak môžete celej rodine spôsobiť poriadne nepríjemnosti. Spoľahlivým rozoznávacím znamením je rozpoznať jeho arómu pri zbere. Po odtrhnutí má medvedí cesnak silne cesnakovú arómu. Je výborný pri regulácii vysokého cholesterolu a krvného tlaku. Zároveň celkovo prečisťuje našu krv a tým aj organizmus. Používa sa aj pri žalúdočných ťažkostiach, keď máte časté hnačky alebo vám ťažko trávi. Vtedy ho stačí pridať do jedla a problémy sa stratia. Niektorým ľuďom pomáha i pri bolestiach hlavy. Pomáha i pri ochoreniach dýchacieho systému. Zlepšuje aj prietok krvi v ži-

lách a tak je vhodný pri hrozbe trombózy, ale aj pri bolestivých krčových žilách. Používa sa aj ako prevencia pred žalúdočnými vredmi. Chráni a prečisťuje naše obličky. Užívať by sa mal aj na celkové posilnenie imunity. Skvelý je najmä v čase chrípkovej epidémie. Keď máte problémy s nespavosťou, dajte si pred spaním za lyžičku extraktu vyrobeného z neho. Keď vás trápi nejaká infekcia, tak si prizvite na pomoc práve medvedí cesnak. Ten má totiž i výborné antibakteriálne účinky. Má taktiež prírodné antibiotické vlastnosti. Môžete ho teda používať pri akomkoľvek zápale, ale aj infekčných ochoreniach, ktoré vás dlhodobo trápia.

Istotne najlepším spôsobom, ako si uchovať túto rastlinku, je vytvoriť si extrakt, ktorý môžete potom používať počas celého roka.

Naplňte fľašu listami medvedieho cesnaku. Potom k nemu pridajte čistý alkohol, najlepšie vodku. Takto to odložte na tmavé miesto na dva týždne a potom precedte. Môžete ho takto užívať vnútorne i na vonkajšie problémy. Uchovať si môžete i samotnú šťavu, ktorú pripravíte odšťavením v odšťavovači. Takto ju odložte do chladničky pri teplote 4 stupne.

Čo sa týka varenia, tak vynikajúca je polievka z neho, ale aj ako prídavok k rôznym druhom mäsa, ale i jeho drobné posekané kúsky na chlebič. Má silnú arómu, takže každé jedlo krásne prevonia.

A prečo sa volá práve medvedí? Iste ste uhádli, či to dobre viete. Lebo: medved! No práve medvede ho majú veľmi radi, keď po dlhej zime potrebujú dodať telu výživu a to je jedno z ich prvých jedál na medvedom stole... Aby boli mocné a zdravé, také, akí by sme chceli byť aj my.

Mgr. Jana Pivková

Svätojánska

Tak svieť vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a vebili vášho Otca, ktorý je v nebesiach.

Detská príloha zborového časopisu

Ev. podľa Matúša 5,16

Ahojte, priatelia!

Znova sa stretávame v našom časopise Svätójánsky chliebík. Tentokrát bude vašou úlohou usporiadať rybky v jazierku. Každá stráži písmenko, ale trochu sa tam poplietli, plávajú rôznym smerom. Tie, ktoré plávajú rovnakým smerom, tvoria spolu jedno slovo. Poskladajte slová z rybičiek plávajúcich rovnakým smerom a získate niektoré zo symbolov kresťanstva. K týmto symbolom napíšete, čo znamenajú (menším deťom s touto úlohou môžu pomôcť rodičia) a tiež nám napíšete, ktorý symbol je najvýznamnejší pre blížiaci sa sviatok. Prijemné lúštenie a požehnané prázdniny!

1. symbol: _____

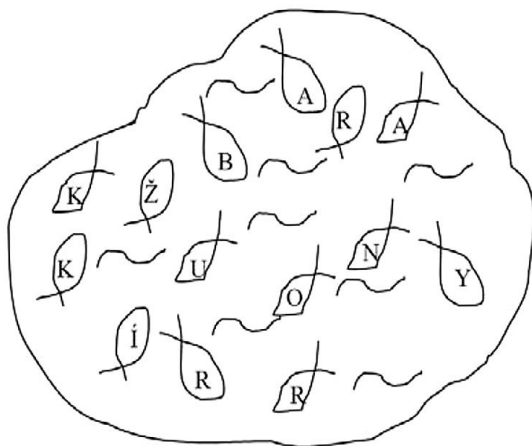
Čo znamená? _____

2. symbol: _____

Čo znamená? _____

3. symbol: _____

Čo znamená? _____

Správne riešenia z minulého čísla:

IMMANUEL, TO ZNAMENÁ, BOH S NAMI.

Spomedzi úspešných riešiteľov sme vybrali týchto výhercov:

1. Anetka Šikulajová 2. Karin Bátoriová 3. Laura Gabrižová

Výhercovia dostanú vecnú odmenu.

Opäť sa môžete zapojiť do súťaženia. Stačí, ak názvy symbolov a ich význam napíšete na lístok. Riešenia prineste osobne alebo zašlite nám správne riešenia nových úloh na adresu Ev. a. v. farský úrad, Starojánska 127, 032 03 Liptovský Ján. Odmenou vám bude pekná vecná cena.

Dieta Afriky – darí sa mu

Deti na detskej besiedke majú zbierku, do ktorej prispievajú každú nedelu. Podporujeme ňou chlapčeka z Tanzánie Girgoriho Bilauriho, aby mohol chodiť do školy, spolu s deťmi z Liptovského Ondreja.

Potešila nás pošta od neho – fotografia a správa o jeho prospechu. Podľa nej sa mu

dobre darí a je veľmi šikovný. Tešíme sa z neho a prosíme Pána Boha, aby mu pomáhal a dával mu zdravie a múdrosť.

Deti, pridajte sa k nám. Príďte na detskú besiedku a podporujte tiež tohto chlapca.

-pt-

LEA PRE AND PRIMARY ENGLISH MEDIUM SCHOOL

Education Progressive report form for Tanzania children to their Sponsors
Third term -Academic year 2014

"Don't worry about anything but in all your prayers asking God for what you need; always asking him with a thankful heart." Philippians (4:6)

SCHOOL NAME: LEA SCHOOL: CLASS BB 1 B

CHILD NUMBER:-

CHILD'S NAME: GIRGORI BILAU RI

GENDER:- MALE

SPONSOR'S NAME:-

CURRENT:- CLASS BB 1 B NEXT CLASS BB 1 A

SUBJECTS	MONTHLY TEST		TERM EXAMS	TOTAL	AVERAGE	POSITION	GRADE	REMARKS
	1 ST	2 ND						
MATHEMATICS	100	70	85	255	85	22	A	V. Good
ENGLISH	70	70	98	238	79	18	B	Good
ART	100	100	100	300	100	6	A	V. Good
READING	95	94	100	289	96	13	A	V. Good
H/WRITING	90	70		160	80	16	B	Good
TOTAL	434	425		1499				
POSITION	17.5	19		17				
OUT OF				26				
	100-81	80-61	60-41	40-21	20-0			
	A	B	C	D	F			

SOCIAL DEVELOPMENT	A	B	C	D	WORK HABITS	A	B	C	D
Co-operation		✓			Follows instruction		✓		
Politeness		✓			Completes work		✓		
Respects rights of others		✓			Works accurately		✓		
Cares of material		✓			Uses time wisely		✓		
Self confidence		✓			Concentration in class		✓		
Smartness		✓			Works independently		✓		
Accepts responsibility		✓			Works neatly		✓		
Punctuality		✓			Class participation		✓		

GENERAL CONDUCT:- V. Good

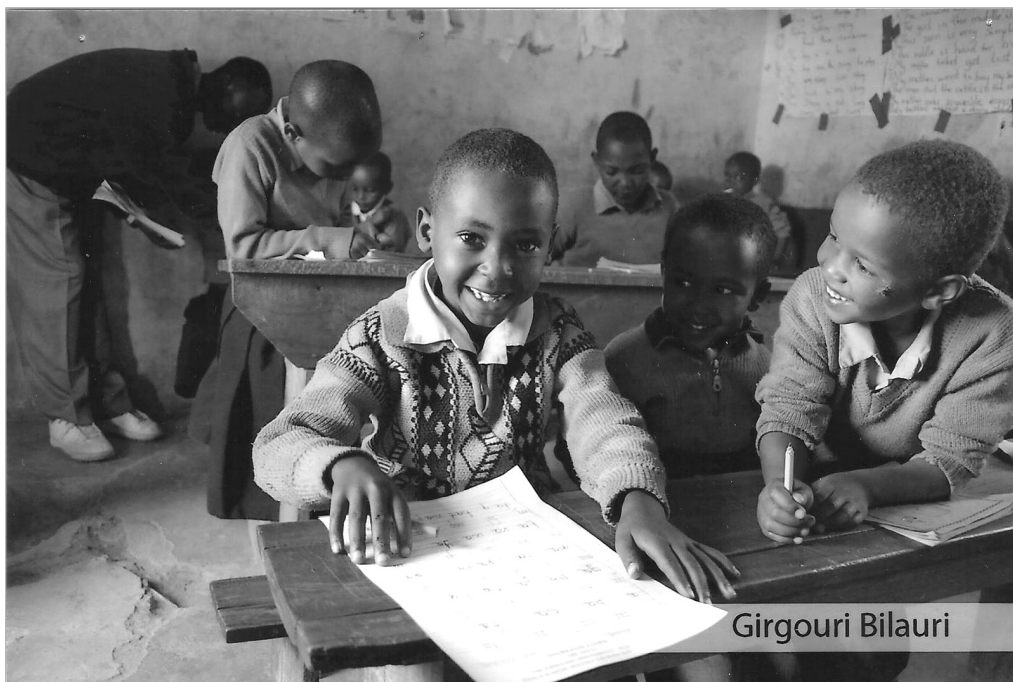
CHILD UNIQUE TALENTS:-

CLASS TEACHER'S COMMENTS:- Aim high in next class

HEAD TEACHER'S COMMENTS:- well done

DIRECTOR'S COMMENTS:- Keep it up please!

DATE:- 28th November 2014

Girgouri Bilauri

Matrika od 20. 12. 2014 do 31. 3. 2014

V nádeji vzkriesenia sme sa lúčili

23. 12. 2014 Anna Kasanická, rod. Jarjabeková

20. 2. 2015 Viera Oravcová, rod. Kompišová

26. 2. 2015 Otto Beško

8. 3. 2015 Mária Šúryová, rod. Chlebová

Podtureň

Liptovský Ján

Uhorská Ves

Uhorská Ves

„Ježiš riekol: Ja som vzkriesenie a život – kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie, a nik neumrienevke, kto žije a verí vo mňa.“ (Ján 11, 25)

Svätojánska evanjelická jednota

2 % z dane z príjmu pre kresťanské hodnoty, kultúru, vzdelanosť

Sídlo: Liptovský Ján, 032 03, Starojánska 127

Právna forma: Občianske združenie

IČO: 42071437

Číslo účtu: 1098751009/1111

#EVS2015

SPOLOČENSTVO

PREDNÁŠKY

GENERÁCIE SPOLU

POZNÁTE PRAVDU A
**PRAVDA VÁS
VYSLOBODÍ**

1. - 3. MÁJ 2015, PIEŠŤANY
konferencia.evs.sk

Deň Liptovsko-oravského
seniorátu

20. júna 2015

v Pribyline a v Múzeu slovenskej
dediny Pribylina

Liptovsko-oravský seniorát ECAV na Slovensku
Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Liptovský Ján

Koncert spevokolov Liptova

24. ročník

Téma: Svätodušné piesne

Ev. kostol v L. Jáne
Nedeľa 28. júna 2015
14,30 HOD.

Po stopách Majstra Jána Husa (2. - 6. 7. 2015)

Pri príležitosti 600. výročia upálenia Majstra Jána Husa Liptovsko-oravský seniorát pozýva na vzdelávaco-poznávaci zájazd

Prihlasovanie prostredníctvom cirkevných zborov seniorátu alebo na Seniorskom úrade LOS ECAV, 032 04 Liptovský Ondrej 77, los@ecav.sk

CENA: 200,- €/osoba

TERMÍN: do 15. 4. 2015

www.ecavlos.hostujem.sk

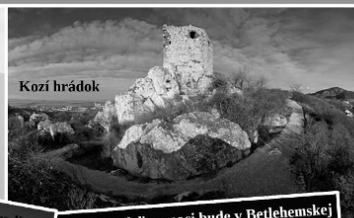
www.facebook.com/ecavlos

Pamätník Kralickej Bible
v Kralicích nad Oslavou

Husinec - rodnisko
Majstra Jána Husa

Kozi hrádok

V nedeľu v noci bude v Betlehemskej
kaplnke vyzdvihnutý nový zvon Mistr Jan

Husitské múzeum
v Táboře

Hrad Krakovec, kde
Majster Ján Hus
prebýval pred
odchodom
do Kostnice

Na Staromestskom námestí,
v kostoloch a okolí
budú hlavné
oslavy

3. 4. 2015 Veľký piatok	9,00 hod.	ev. kostol v L. Jáne	Pašiové služby Božie so spovedou a Večerou Pánovou
5. 4. 2015 Veľkonočná nedeľa	9,00 hod.	ev. kostol v L. Jáne	Slávnostné služby Božie
6. 4. 2015 Veľkonočný pondelok	9,00 hod.	ev. kostol v L. Jáne	Slávnostné služby Božie
19. 4. 2015 2. nedeľa po Veľkej noci	9,00 hod.	ev. kostol v L. Jáne	Nedeľa partnerského cirkevného zboru
24. 5. 2015 1. slávnosť svätodušná	9,00 hod.	ev. kostol v L. Jáne	Slávnostné služby Božie
25. 5. 2015 2. slávnosť svätodušná	17,00 hod.	ev. kostol v L. Jáne	Slávnostné služby Božie
31. 5. 2015 Svätá Trojica	9,00 hod.	ev. kostol v L. Jáne	Rodinné služby Božie
14. 6. 2015 2. nedeľa po Sv. Trojici	9,00 hod.	ev. kostol v L. Jáne	Zlatá konfirmácia
28. 6. 2015 4. nedeľa po Sv. Trojici	14,30 hod.	ev. kostol v L. Jáne	Koncert spevokolov Liptova

Rok modlitieb

2015

za nových duchovných pracovníkov v cirkvi

Pozývame všetkých, ktorým leží na srdci duchovný stav Pánovej cirkvi, aby sa pripojili k modlitbám a v pokore prosili Pána Ježiša Krista, aby sa dotkol srdca mladých ľudí a vzbudil v nich túžbu stať v tej najkrajšej službe.

**"Žatvy je síce mnoho, ale pracovníkov málo.
Preto proste Pána žatvy, aby vyslal robotníkov
na svoju žatvu." (Lukáš 10, 2)**

